

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН
АУДИТЫН ГАЗАР

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН 2024 ОНЫ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ

Арвайхээр хот. 2025 оны 5-р сарын 18

АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Энэхүү аудитын тайлангийн цахим хувилбарыг дээрх QR кодоор, тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг доорх хаягаар авна уу.

www.audit.mn,
www.open.audit.mn

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Аудитын сэдэв: “Орон нутгийн төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт”

Аудитын код: ӨВА-2025/06-14-ШТА-НА

Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ, стандарт, арга зүйн талаарх мэдэгдэл

Аудит хийх үндэслэл, бүрэн эрх:

Аудитыг Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хорооны 2024 оны “Аудитын сэдэв батлах тухай” 05 дугаар тогтоол, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2024 оны “Аудитын жилийн төлөвлөгөө батлах тухай” А/108 дугаар тушаал, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын баталсан аудитын төлөвлөгөө, Өвөрхангай аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, аудитын төлөвлөгөөг үндэслэн гүйцэтгэлээ.

Аудитын гол дүгнэлт:

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН 2024 ОНЫ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 87.8 ХУВЬТАЙ ХЭРЭГЖСЭН БАЙНА.

Тайланг хүргүүлсэн этгээд:

Үндэсний аудитын газар, Өвөрхангай аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг дарга, аймгийн СТСХ, ХБТХОХ, ГХБХБГ, ОНӨГ, ХААГ

Аудитын зорилго, зорилтууд, хамарсан хүрээ:

Өвөрхангай аймагт хэрэгжүүлсэн орон нутгийн төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд нийцлийн аудит хийж, дүгнэлт гарган зөвлөмж боловсруулан, Нийслэл дэх Төрийн аудитын газар, аймгийн ИТХ, Засаг дарга болон холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулахад аудитын зорилт чиглэгдлээ.

Уг зорилтыг хангахын тулд дараах чиглэлээр аудитыг гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлт үндэслэлтэй хийгдэж, ХАА хууль, журмын дагуу зохион байгуулагдсан эсэх;
- Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хугацаанд нь гүйцэтгүүлж, хүлээн авч, санхүүжүүлсэн эсэх;

Аудитын дүн: Аудитаар нийт 1,545.7 сая төгрөгийн зөрчил илэрч 8 албан шаардлага, 2 зөвлөмж, 241.6 сая төгрөгийн санхүүгийн үр өгөөж тооцов.

Аудитын гол үр дүн:

Бүлэг 1. Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлтийг сайжруулж, ХАА-г хууль, журмын дагуу зохион байгуулах шаардлагатай байна.

А.1. Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний 19.9 хувийг аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тулгуурлан төлөвлөөгүй байна

Монгол улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөртэй уялдуулан боловсруулсан Өвөрхангай аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг аймгийн ИТХ-ын 2020 оны 03/03 тогтоолоор, Өвөрхангай аймгийг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийг аймгийн ИТХ-ын 2020 оны 03/02 тогтоолоор баталжээ.

Өвөрхангай аймгийн ИТХ-ын тогтоолоор орон нутгийн төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтаар 2,085.7 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 21 төсөл, арга хэмжээг, мөн төсвийн жилд хэрэгжүүлэх их засварын 2,005.8 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 1,502.0 сая төгрөгийн санхүүжих дүнтэй 21 төсөл, арга хэмжээг тус тус хэрэгжүүлэхээр баталсан байна.

Дүрслэл 1. Хөрөнгө оруулалтын төрөл

Нийт төсөл, арга хэмжээний 37.3 хувийг боловсрол, 5.3 хувийг эрүүл мэнд, 16.2 хувийг соёл, 23.0 хувийг нутгийн өөрөө удирдах байгууллага, 18.2 хувийг бусад салбарт хөрөнгө оруулахаар төлөвлөжээ. Үүнийг графикаар харуулбал:

Өвөрхангай аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт 414.7 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 7 төсөл, арга хэмжээг тусгагдаагүй байгаа нь нийт төлөвлөсөн санхүүжилтийн 19.9 хувийг эзэлж байна.

Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдаагүй төсөл, арга хэмжээнүүд:

- Аймгийн Цагдаагийн газрын хуучин байрны дээврийн засвар 65.0 сая төгрөг,
- Ахмадын байгууллагын тоног төхөөрөмж 55.0 сая төгрөг
- Онги-Ус суваг ОНӨХХК-д бохир соруулах автомашины шинэчлэл 100.0 сая төгрөг,
- Хархорин сумын Нэгдсэн эмнэлэгт тоног төхөөрөмж 40.0 сая төгрөг,
- Сант сумын ЕБС-ийн дээврийн засвар 63.0 сая төгрөг,
- Аймгийн дотоодын 833 дугаар тусгай салбарт техник, тоног төхөөрөмж худалдан авах 46.7 сая төгрөг,
- Онги-Ус суваг ХК-д цэвэр усны 2-р өргөлтийн насосын зардалд 45.0 сая төгрөг,

! АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.24-т “хөрөнгө оруулалт гэж улс болон орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлж, тухайн шатны төсөвт хамаарах хуулийн этгээдийн өмчлөлд шилжих хөрөнгийн зарлагыг” гэж заасантай нийцээгүй, хөрөнгө оруулалтын шинж чанартай бус, бага өртөг бүхий урсгал зардалд тусгаж болох Арвайхээр сумын гэрлэн дохио, гэрэлтүүлгийн угсралт, суурилуулалтын зардалд 50.0 сая төгрөг төлөвлөж баталсан байна.

А.2. Баталж, хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээнүүдийг хэрэгцээ шаардлагын дагуу эрэмбэлээгүй байна

Аймгийн ЗДТГ-ын Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, хөрөнгө оруулалтын хэлтэс нь төсвийн хөрөнгө оруулалтыг төлөвлөхөд тавигдах шаардлагыг хангаагүй төсөл, арга хэмжээг тусгаж баталсан, холбогдох хууль, журмын хүрээнд чиг үүргээ бүрэн хэрэгжүүлээгүй зэрэг алдаа, зөрчлүүд илэрлээ. Үүнд:

! АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

- Аймгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээнүүдийг сум, орон нутгийн хэрэгцээ шаардлагад үндэслэн төсөвлөсөн эсэх нь тодорхойгүй,
- Төсөвт байгууллагуудаас ирүүлсэн төсвийн санал, баримт ирүүлээгүй, төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд шаардсан мэдээлэл, баримт бичгээр хангаагүй,
- Төслийн саналыг шалгуур үзүүлэлтээр судлан шинжилж, эрэмбэлэн үнэлсэн эсэх тодорхойгүй,
- Барилга байгууламжийг магадлалаар баталгаажсан зураг, төсөвгүй төлөвлөсөн,
- Их засварын зардлын төсөвт өртөг, холбогдох баримт бичигт үндэслээгүй, хэрэгцээ шаардлагад тулгуурласан эсэх нь тодорхойгүй,

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг төлөвлөхдөө Засгийн газрын 2023 оны 278 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-г баримтлан бага өртөг бүхий, урсгал зардалд тусгаж болох зардлуудыг санхүүжүүлэхгүйгээр, тэргүүлэх ач холбогдолтой, хэрэгцээ шаардлагаар нь эрэмбэлсэн, тооцоо судалгаатай ажлуудыг төлөвлөн батлах шаардлагатай байна.

А.3. Тухайн шатны төсөвт хамаарах хуулийн этгээдийн өмчлөлд шилжих хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээг төсөвлөсөн байна.

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2024 онд хэрэгжүүлэхээр 4,041.5 сая төгрөгийн өртөг бүхий 41 төсөл арга хэмжээг Төрийн хэмнэлтийн тухай хуульд нийцүүлж, мөн тухайн шатны төсөвт хамаарах хуулийн этгээдийн өмчлөлд шилжих боломжтой байдлаар төлөвлөсөн байна.

А.4. Тендерийн баримт бичгийг хууль, журмын дагуу боловсруулсан боловч зарим алдаа, зөрчил гарсаар л байна

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Сангийн сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/258, А/259, А/261 дугаар тушаалаар батлагдсан тендерийн жижиг баримт бичгийн дагуу тендерийн баримт бичгийг боловсруулсан боловч зарим алдаа, зөрчлүүд давтагдан гарсаар байна.

Тодруулбал:

- *Аймгийн Цагдаагийн газрын хуучин байрын дээврийн засвар, Хархорин сумын ЕБ-ын 1-р сургуулийн дотуур байрны дээвэр, Хайрхандулаан сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн дотор засвар, аймгийн ЭМГ-ын гадна фасадын засвар-ын тендерийн архивын нэгжид тендерийн баримт бичгийг баталсан огноо тус тус байхгүй.*
- *Зарим сумдад автомашин, төрийн байгууллагуудад дуудлагаар үйлчлэх автомашин худалдан авах 520.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй тендерийн баримт бичгийн өгөгдлийн хүснэгтэд багц тус бүрийн төсөвт өртгийг бүрэн оруулаагүй боловсруулсан.*
- *Хайрхандулаан сумын ЕБС-ийн дотор засвар, аймгийн Цагдаагийн газрын хуучин байрын дээврийн засвар-ын ажлын үнэлгээний хорооны хурлын тэмдэглэлд “Ажил гүйцэтгэхэд ашиглагдах үндсэн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл: шаардана” гэж тоног төхөөрөмжийн жагсаалт гаргасан боловч тендерийн баримт бичгийн өгөгдлийн хүснэгтэд “Ажил гүйцэтгэхэд ашиглагдах үндсэн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл: Шаардахгүй” гэж боловсруулсан.*
- *Хайрхандулаан сумын Засаг даргын 2024 оны А/87 дугаар захирамжаар байгуулагдсан үнэлгээний хороо нь Хайрхандулаан сумын ЕБС-ийн гадна дулаан, цэвэр, бохирын засвар-ын ажлын гүйцэтгэгчийг сонгох тендерийн баримт бичгийг боловсруулахдаа ТШЗ 18.2-т “Ажил гүйцэтгэхэд ашиглагдах үндсэн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл: Шаардахгүй”, ТШЗ 18.3-т “Тусгай зөвшөөрөл: Шаардахгүй” гэж боловсруулсан байна.*

А.5. Гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах ажиллагааг холбогдох хууль, журамд нийцүүлэн зохион байгуулаагүй байна

Өвөрхангай аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг аймгийн Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн А/757 дугаар захирамжаар баталсан байна.

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2024 онд шинээр хэрэгжүүлэх барилга байгууламж, их засварын нийт 3,672.5 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 34 төсөл, арга хэмжээнээс 26 төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг аймгийн Худалдан авах ажиллагааны газар зохион байгуулж, 341.2 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 8 төсөл арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааны эрхийг шилжүүлсэн байна.

Тендерийг зохион байгуулахдаа нийт төсөл, арга хэмжээний 27.2 хувьд нээлттэй тендер шалгаруулалт, 60.6 хувьд харьцуулалтын аргыг ашигласан байна.

Хүснэгт 1. Худалдан авах ажиллагаанд мөрдөгдсөн журам

Ангилал	Нээлттэй тендер шалгаруулалтын арга	Харьцуулалтын арга	Шууд худалдан авах
Барилга байгууламж	2	4	
Их засвар	6	11	2
Тоног төхөөрөмж	2	5	2
Дүн	10	20	4

Эх сурвалж: Худалдан авах ажиллагааны ажлын баримт

Харин дараах 174.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 2 төсөл, арга хэмжээний шалгаруулалтад шаардлага хангасан тендер ирээгүйгээс худалдан авах ажиллагаа амжилтгүй болсон байна.

- Сант сумын ЕБС-ийн дотуур байрны дээврийн засвар
- Аймгийн ГБХХ хуримын ордон төвийн гадна ус, дулаан хангамжийн засвар

! АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Орон нутгийн төсвөөр 2024 онд хэрэгжүүлэхээр батлагдсан дараах төсөл, арга хэмжээний төсвийг хуваан гэрээ байгуулан шууд худалдан авалт хийсэн нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10.3-т заасантай нийцэхгүй байна.

- ❖ Хуулийн байгууллагуудыг шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах - 83.5 сая төгрөг
- ❖ Хөгжимт драмын театрын уран бүтээлчдийн хувцас шинэчлэл - 80.0 сая төгрөг

Аудитаар аймгийн Худалдан авах ажиллагааны газраас зарласан төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах ажиллагаанд дараах зөрчил илэрсэн.

! АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Орон нутгийн төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх 1,137.6 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 10 төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулахдаа үнэлгээний хороо нь гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах тендерийн баримт бичиг, холбогдох хуулийн заалтыг мөрдөж ажиллаагүйгээс зөрчилтэй шийдвэр гарсан байна

Эдгээр худалдан авах ажиллагаа нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 26.4, 26.4.1, 50.10 дахь заалтуудтай нийцэхгүй байгаа тул үнэлгээний хороод нь хууль, журам зөрчсөн шийдвэр гаргадаг байдлыг таслан зогсоож, хууль журмыг мөрдөж ажиллах албан шаардлагыг аймгийн Худалдан авах ажиллагааны газарт хүргүүлэв.

Мөн аймгийн Худалдан авах ажиллагааны газар нь Арвайхээр сумын 13 дугаар багийн 803 байрны гадна фасадын засварыг ажлын тендерт оролцогчдын ирүүлсэн цахим тендерийн материалыг ирүүлээгүй, худалдан авах ажиллагаа хууль, журмын дагуу явагдсан эсэхэд үнэлгээ өгөх боломж олгоогүй, Төрийн аудитын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.1-д заасан шалгагдагч этгээдийн үүргээ биелүүлээгүй зөрчил илэрлээ.

Бүлэг 2. Хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх зарим төсөл, арга хэмжээг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй, харин бодит гүйцэтгэлд үндэслэн санхүүжүүлсэн байна

Б.1. Гүйцэтгэгч их засварын ажлыг батлагдсан төсвийн дагуу хэрэгжүүлсэн байна

Өвөрхангай аймагт орон нутгийн төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтаар их засварт 2,417.8 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 28 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр баталсан байна.

Аудитад хамруулан авч үзсэн төсөл, арга хэмжээнүүдийн ихэнх нь батлагдсан төсөв, тоо хэмжээний дагуу гүйцэтгэсэн ч зарим ажил чанаргүй хийгдсэн байна.

Мөн орон нутгийн төсвийн 2023 оны хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний ашиглалтын явцад гарсан эвдрэл, чанар байдлыг хянан үзэхэд дараах ажлуудыг чанаргүй гүйцэтгэсэн байна.

! АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

- Аудитаар Орон нутгийн төсвийн 2023 оны хөрөнгө оруулалтаар баригдсан барилга байгууламжийн ашиглалт, хадгалалт хамгаалалт зэргийг үзэхэд Гучин-Ус, Есөнзүйл сумдад баригдсан төрийн албан хаагчийн байр барьж ашиглалтад өгсөн гүйцэтгэгч 2 аж ахуйн нэгж нь (хавсралтад дурдсан) барилга угсралтын гэрээний дүнгийн 35.4 сая төгрөгийн төсөвт тусгагдсан ажлыг чанаргүй, дутуу гүйцэтгэснээс болж ашиглалт хангалтгүй байна*

Иймд зураг төсөв нь магадлалаар баталгаажаагүй барилга, байгууламжийг орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх жагсаалтад батлахгүй байх зөвлөмжийг аймгийн аймгийн Засаг даргад хүргүүлээ.

Мөн Барилгын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3, 14.6-д заасныг үндэслэн дээрх 2 чанаргүй гүйцэтгэсэн барилга байгууламжийг холбогдох норм дүрэм, стандарт нийцүүлж гүйцэтгэх хугацаатай албан шаардлагыг аймгийн ГХБХБГ-ын даргад хүргүүлж байна.

Б.2. Техник, тоног төхөөрөмжийг техникийн тодорхойлолтын дагуу бүрэн нийлүүлсэн байна

Өвөрхангай аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 11 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 23/14 дүгээр тогтоолоор “Аймгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2024 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх барилга байгууламж, төсөл арга хэмжээний жагсаалт”-ыг баталсан байна.

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 835.7 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй автомашин, тоног төхөөрөмж нийлүүлэх 7 төсөл, арга хэмжээ хэрэгжсэн байна.

Хүснэгт 2. ОНТХО-аар нийлүүлэгдсэн авто машин, тоног төхөөрөмж /сая төгрөг/

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр	Хэрэгжих хугацаа		Төсөвт өртөг	Гүйцэтгэл
		Эхлэх	Дуусах		
Автомашин, тоног төхөөрөмж					
1	Арвайхээр сумын 1, 15, Бат-Өлзий сумын 3 дугаар цэцэрлэгүүдийг гал тогооны тоног төхөөрөмж, зөөлөн эдлэл, тоглоомоор хангах	2024	2024	50.0	49.5
2	Ахмадын байгууллагын тоног төхөөрөмж	2024	2024	55.0	55.0
3	Зарим сумдад автомашин, төрийн байгууллагуудад дуудлагаар үйлчлэх автомашин худалдаж авах зардал	2024	2024	520.0	495.9
4	Богд сумын 2 дугаар сургуулийн тавилга, тоног төхөөрөмж	2024	2024	24.0	22.7
5	Хуулийн байгууллагуудыг шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах	2024	2024	100.0	83.5
6	Хархорин сумын Нэгдсэн эмнэлэгт тоног төхөөрөмж	2024	2024	40.0	40.0
7	Аймгийн дотоодын 833 дугаар тусгай салбарт техник, тоног төхөөрөмж худалдан авах	2024	2024	46.7	27.0
Нийт				835.7	773.6

“Зарим сумдад автомашин, төрийн байгууллагуудад дуудлагаар үйлчлэх автомашин худалдаж авах зардал” төсөл, арга хэмжээг дараах 6 багцад хуваарилсан байна.

Хүснэгт 3. ОНТХО-аар нийлүүлэгдэхээр батлагдсан авто машины жагсаалт

Төсөл, арга хэмжээний нэр	Гэрээний нэр	Хэрэгжих хугацаа		Төсөвт өртөг	Мөнгөн дүн /сая.төг/
		Эхлэх	Дуусах		
Зарим сумдад автомашин, төрийн байгууллагуудад дуудлагаар үйлчлэх автомашин худалдаж авах зардал	Прокурорын газар автомашин нийлүүлэх	2024	2024	520.0	33.0
	Санхүү хяналт, аудитын албанд автомашин нийлүүлэх				53.0
	Тарагт сумын ЗДТГ-т авто машин нийлүүлэх				95.0
	Өлзийт сумын ЗДТГ-т авто машин нийлүүлэх				95.0
	Цагдаагийн газарт авто машин нийлүүлэх				220.0
	Төрийн үйлчилгээ-Мэдээллийн төвд автوفيшк				24.0

Эх сурвалж: Аудитын ажлын баримт

Ихэнх автомашин, тоног төхөөрөмж нийлүүлэх төсөл, арга хэмжээнүүд техникийн тодорхойлолт, ажлын даалгаварт туссан үзүүлэлт, тоо хэмжээний дагуу ажлыг гүйцэтгэсэн боловч дараах автомашин техникийн тодорхойлолт, ажлын даалгаврын дагуу нийлүүлэгдээгүй байна.

!

АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

- Тарагт сумын Засаг даргын Тамгын газарт орон нутгийн төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтаас 95.0 сая төгрөгийн санхүүжилтээр “Их-Өшгөг” ХХК-ийн нийлүүлсэн Toyota Land cruiser 200 автомашиныг хүлээн авах комисс нь тендерийн бичиг баримтад тусгасан техникийн тодорхойлолт, чанар шаардлагад нийцээгүй байхад хүлээн авахаар шийдвэрлэсэн байна.

Иймд аймгийн ЗДТГ-ын Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, хөрөнгө оруулалтын хэлтэст автомашиныг дахин бүрэн оношлуулах, техникийн тодорхойлолтод нийцүүлэн хүлээлгэн өгөх хугацаатай албан шаардлага хүргүүлээ.

Б.3. Зарим төсөл, арга хэмжээг төлөвлөсөн хугацаанд хэрэгжүүлээгүй байна

Орон нутгийн 2024 оны төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхээр батлагдсан төсөл, арга хэмжээнээс 5 ажил дараах шалтгааны улмаас төлөвлөсөн хугацаанд хэрэгжээгүй байна.

Хүснэгт 5. Хэрэгжээгүй төсөл арга, хэмжээ

д/д	Төсөл, арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа		Төсөвт өртөг /сая төгрөг/	Хэрэгжээгүй шалтгаан
		Эхлэх	Дуусах		
1	Төрийн албан хаагчийн орон сууц барих	2024	2024	300.0	2025 онд хэрэгжүүлэхээр шилжүүлсэн.
2	Онги-Ус суваг ХК-д цэвэр усны 2-р өргөлтийг насосны зардал	2024	2024	45.0	2025 онд хэрэгжүүлэхээр шилжүүлсэн.
3	Сант сумын ЕБС-ийн дотуур байрны дээврийн засвар	2024	2024	74.0	ХАА зохион байгуулахад шаардлага хангасан тендер ирээгүй .
4	Аймгийн ГБХХ хуримын ордон төвийн гадна ус, дулаан хангамжийн засвар	2024	2024	100.0	ХАА зохион байгуулахад шаардлага хангасан тендер ирээгүй.
5	Баянгол сумын эмчийн байрны засвар	2024	2024	20.0	Эрх шилжүүлсэн. Санхүүжилт 12 сард орсон тул 2025 онд хэрэгжүүлнэ.

Эх сурвалж: Аудитын ажлын баримт

Есөнзүйл сумын хөдөлмөр зусланд хийгдэх ажлыг үнэлгээний хорооны 2024 оны 9 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 3 дугаартай дүгнэлтийн дагуу Есөнзүйл сумын Засаг даргын 2024 оны А/31 захирамжаар Мандаа гэрэлтэх рашаан ХХК-аар 29.5 сая төгрөгөөр гүйцэтгүүлэхээр баталжээ. Тус ажлыг 2024 оны 9 дүгээр сарын 24-ний өдрөөс 2024 оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрийг дуусталх хугацаанд гүйцэтгэхээр гэрээ байгуулсан боловч ажлын явц 70.0 хувьтай байна.

Харин ажлыг гүйцэтгэх гэрээний хугацааг сунгаж, нэмэлт гэрээ хийгээгүй бөгөөд анхны гэрээний тусгай нөхцөлд хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгээр алданги тооцох хувийг тусгаж өгөөгүй байна.

Б.4. Захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч байгууллага, улсын комисс төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд тавих хяналтаа бүрэн хэрэгжүүлээгүй байна

Аймгийн ЗДТГ-ын ХБТХОХ нь барилга байгууламжийн их засварын ажилд техникийн хяналт гүйцэтгэх гэрээг аймгийн ГХБХБГ-тай, зохиогчийн хяналтыг зураг, төсөл зохиогчтой гэрээ байгуулж, хяналт хэрэгжүүлэх ажлын үе шатны хуваарийг баталсан байна.

Захиалагчийн хяналт буюу техникийн хяналтыг нэг барилга байгууламж дээр дундажаар 5 удаагаас доошгүй очиж хяналт хийхээр хуваарийг баталсан.

Аудитаар ашиглалтад орсон, үргэлжлэн явагдаж байгаа барилга, байгууламжуудын их засварын ажлыг газар дээр нь очиж шалгаж үзэхэд:

- Их засварын ажлын захиалагчийн болон зохиогчийн хяналт хэрэгжүүлэх явцдаа өмнөх хяналтаар илрүүлсэн алдаа зөрчлийн биелэлтийг гүйцэтгэх хугацаа өгдөггүй, барилга дээр очиж явцын хяналт хийсэн тоо хангалтгүй байна.
- Үе шатны ажилд өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлтийг гүйцэтгэгчээр гаргуулж, дүгнээгүй

Зохиогчийн хяналт хийх гэрээний хавсралтад тусгагдсан хяналт хийх хуваарийн дагуу ажиллаагүй, ажлын талбар дээр 1-2 удаа хяналт хийсэн ажлын тайлан болон нэгдсэн дүгнэлтийг үндэслэн зураг төсөв, зохиогчийн хяналтын зардлыг олгосон байна.

Цаашид зохиогчийн хяналт хийх хуваарийн дагуу бодитоор хяналт хийсэн эсэхийг дүгнэн зохиогчийн хяналтын зардлыг олгож байх шаардлагатай байна.

Б.5. Нягтлан бодох бүртгэлд 2 төсөл, арга хэмжээг тусгаагүй, 1 автомашиныг зөрүүтэй бүртгэсэн байна

Аймгийн ИТХ-ын даргын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн а/77 дугаар захирамжаар хөрөнгө бүртгэх шийдвэр гарсан боловч эзэмшигч нь нягтлан бодох бүртгэлд тусгаагүй зөрчлүүд байна. Тухайлбал:

! АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

- Аймгийн Цагдаагийн газрын хуучин барилгын дээврийн 64.7 сая төгрөгийн засварын ажлыг 2024 оны 6 дугаар сард ашиглалтад хүлээн авч, 2024 оны 12 сард хөрөнгө бүртгэх шийдвэр гарсан боловч нягтлан бодох бүртгэлд тусгаагүй,
- Арвайхээр сумын 13 дугаар багийн 803 дугаар байрны гадна фасадны ажлыг Онги-Өргөө СӨХ нь 46.5 сая төгрөгөөр нягтлан бодох бүртгэлд тусгаагүй,
- Тарагт сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2024 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр Toyota Land cruiser 200 автомашиныг акт үйлдэж, хүлээлцсэн. Үндсэн хөрөнгийг бүртгэхдээ 98.0 сая төгрөгөөр буюу 3.0 сая төгрөгөөр илүү бүртгэсэн.

Дээрх зөрчил нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.2, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4, 14.4.2 дахь заалтуудтай нийцэхгүй тул данс бүртгэлд тусгах, Тарагт сумын ЗДТГ-ын автомашины хөрөнгөд илүү бүртгэсэн үнийг залруулах хугацаатай албан шаардлагыг аймгийн Цагдаагийн газар, Арвайхээр сумын Онги-өргөө Сууц өмчлөгчдийн холбоо, Тарагт сумын ЗДТГ-т тус тус хүргүүлэв.

Б.6. Төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийг бодит гүйцэтгэлтэй уялдуулан санхүүжүүлсэн байна

Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2 дахь хэсэгт “Бүх шатны төсвийн захирагч төсвийн хэрэгжилтийн талаар дараах үүрэг хүлээнэ”, 41.2.6 дахь заалтад “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааны гэрээ, төлбөрийн хуваарийг үндэслэн санхүүжүүлэх” гэж заажээ.

Өвөрхангай аймгийн орон нутгийн төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтаар өмнөх оноос шилжих 4 төсөл, арга хэмжээг 90.1 сая төгрөгөөр, шинээр хэрэгжих 38 төсөл, арга хэмжээг 3,384.5 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр баталснаас 31 төсөл арга хэмжээнд 2,601.9 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгожээ.

Барьцаа хөрөнгийн болон орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд байршуулсан үлдэгдлийг харуулбал дараах байдалтай байна.

- Хэрэгжээгүй 4 төсөл, арга хэмжээний санхүүжилт - *орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд 519.0 сая төгрөг;*
- Төгрөг сумын ЕБС-ийн дотуур байрны дээврийн засвар, Арвайхээр сумын гэрлэн дохио гэрэлтүүлгийн угсралт суурилуулалтын ажлыг гүйцэтгэж дуусаагүй тул санхүүжилт-*орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд 143.8 сая төгрөг,*
- Зохиогчийн хяналтын зардал болон тендерийн хэмнэлт - *орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд 109.9 сая төгрөг,*
- Онги ус суваг ОНӨХХК-д бохир соруулах автомашин худалдан авах төсөл арга хэмжээний тендерийн үйл явц ондоо багтаж дуусаагүй, гэрээг гүйцэтгэгчтэй хийгээгүй тул - *барьцаа хөрөнгийн дансанд 85.0 сая төгрөг*

АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ:

- ❖ *Хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг бага өртөг бүхий, урсгал зардалд тусгаж болох зардлуудыг санхүүжүүлэхгүй байх, тэргүүлэх ач холбогдолтой, хэрэгцээ шаардлагаар нь эрэмбэлсэн, тооцоо судалгаагаар ажлуудыг төлөвлөх шаардлагаар байна.*
- ❖ *Үнэлгээний хороо нь орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх зарим төсөл арга хэмжээний гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулахдаа ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийг зөрчсөн байна.*
- ❖ *Орон нутгийн 2024 оны төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхээр батлагдсан төсөл, арга хэмжээнээс 5 ажил төлөвлөсөн хугацаанд хэрэгжээгүй байна.*
- ❖ *Төсөл арга, хэмжээнд хууль тогтоомжийн дагуу захиалагчийн хяналтыг хэрэгжүүлж байгаа хэдий ч гүйцэтгэгчийн гаргасан зөрчил дутагдалд хариуцлага тооцохгүй байгаагаас ажлыг чанаргүй хийх байдал давтагдан гарч байна.*
- ❖ *Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн зарим төсөл, арга хэмжээг нягтлан бодох бүртгэлд бүрэн тусгаагүй байна.*

ЗӨВЛӨМЖ:

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА О.ПҮРЭВДОРЖ-д

- ❖ *Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг бага өртөг бүхий, урсгал зардлын шинж чанартай ажлыг санхүүжүүлэхгүйгээр тэргүүлэх ач холбогдолтой, хэрэгцээ шаардлагаар нь эрэмбэлсэн, тооцоо судалгаагаар ажлуудыг хэрэгжүүлэх, төсөл арга хэмжээг төлөвлөхдөө Засгийн газрын 2023 оны 278 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-д нийцүүлэн төлөвлөж байх;*
- ❖ *Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалтад зураг төсөв нь магадлалаар баталгаажсан барилга, байгууламжийг батлаж, хуулийн шаардлагад нийцүүлэх;*

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР